

***Tajemnica lorda Singelworth* Cypriana Norwida**

Tajemnica lorda Singelworth jest ostatnią znaną nowelą Cypriana Norwida. Jest to utwór pozornie nieskomplikowany, ale zarazem pełen niejednoznaczności i interpretacyjnych zagadek.

Nowela o wycieczkach balonowych tytułowego lorda została opublikowana po raz pierwszy w 1902 roku na łamach „Chimery” Zenona Przesmyckiego. Od tego czasu budzi ambiwalentne postawy badawcze. Większość współczesnych interpretatorów *Tajemnicy...* poszukuje jej znaczenia poza rozwiązaniem tytułowej zagadki, umieszczając utwór w szerszym kontekście kulturowym i filozoficznym.

W ramach opracowania tematu należy przemyśleć m.in. następujące zagadnienia:

- Obraz Wenecji w *Tajemnicy...* na tle *Bransoletki* i *Ad leones!* W jaki sposób Norwid akcentuje włoski rodowód tych utworów? Dlaczego poeta umieścił ich akcję właśnie we Włoszech?
- Kim jest narrator *Tajemnicy...*? Czy można go porównać do narratorów innych nowel Norwida? Co wynika z takiego porównania?
- Odmiany ironii w *Tajemnicy...* (postawa narratora, zachowanie lorda Singelworth, konstrukcja świata przedstawionego).
- Motyw karnawału w *Bransoletce* i *Tajemnicy...* w świetle koncepcji Michaiła Bachtina.
- Przesłanie noweli.

Lektury:

C. Norwid, *Tajemnica lorda Singelworth*, w: C. Norwid, *Pisma wybrane*, oprac. J.W. Gomulicki, t. IV, Warszawa 1968, 1983 lub C. Norwid, *Tajemnica lorda Singelworth*, w: C. Norwid, *Pisma wybrane*, t. IV, oprac. W. Rzońca i K. Samsel, Warszawa 2022

Opracowania:

[M. Adamiec, „*Tajemnica lorda Singelworth*” albo metafizyka balonu, „*Studia Norwidiana*”, 1985–1986, nr 3–4](#)

M. Bachtin, *Twórczość Franciszka Rabelais'go a kultura ludowa średniowiecza i renesansu*, przeł. A. i A. Goreniewie, Kraków 1975 (wybrane fragmenty)

[Z. Dambek-Gialleis, *Tajemnice „Tajemnicy lorda Singelworth”*, „Studia Norwidiana” 2017, nr 35](#)

[E. Dąbrowicz, *Tajemnica lorda Singelworth” Cypriana Norwida. Strategia publicznego mówienia*, „Studia Norwidiana”, 1985–1986, nr 3–4](#)

[E. Kącka, *Świat wzniosłych uczuć i dobrych manier, czyli Norwidowskie prawo inwersji*, „Studia Norwidiana” 2020, nr 38](#)

Z. Łapiński, *Cyprian Norwid*, Kraków 1971

T. Łubieński, *Norwid wraca do Paryża*, Kraków 1989

[M. Maciejewski, *Spojrzenie „w górę” i „wokoło” \(Norwid – Malczewski\)*, „Roczniki Humanistyczne” 1976, t. XXIV, z. 1](#)

[S. Rzepczyński, *O umyśle „zgadobliwym”*, „Tajemnica lorda Singelworth”, „Studia Norwidiana” 1996, nr 14](#)

S. Rzepczyński, *Wokół nowel „włoskich” Norwida. Z zagadnień komunikacji literackiej*, Słupsk 1996

[E. Skalińska, *Jeszcze o „Tajemnicy lorda Singelworth”*, *Między ironią a autoironią*, „Colloquia Litteraria” 2017, nr 22](#)

